

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2006/64
Karar Sayısı : 2006/54
Karar Günü : 4.5.2006
Resmi Gazete Tarih-Sayısı : 5.10.2006-26310

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ordu İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 6. maddesiyle eklenen Geçici Madde 8'in, ikinci fıkrasında yer alan "... son bir yıllık TÜFE oranında..." ibaresi ile üçüncü fıkrasının, Anayasa'nın 2. maddesine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I- OLAY

PTT Personeli Müteselsil Kefalet Sandığı kesintileri karşılığı eksik ödendiği belirtilen miktarın, yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle PTT Genel Müdürlüğüne karşı açılan davada, 406 sayılı Yasa'nın Geçici Madde 8'in ikinci fıkrasında yer alan "...son bir yıllık TÜFE oranında..." ibaresi ile üçüncü fıkrasının, Anayasa'ya aykırılığı kanısına varan Mahkeme, iptali ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi istemiyle başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralları

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 6. maddesiyle eklenen ve itiraz konusu kuralları da içeren Geçici Madde 8 şöyledir:

“GEÇİCİ MADDE 8.- PTT Personeli Müteselsil Kefalet Sandığının işletilmesine, tasfiyesine ve bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmaya PTT Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu yetkilidir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Sandığa tabi personelden kesilmiş olan aidatlar toplamından, ilgili personele ait ihtilaflı borçlar düşüldükten sonra kalan tutarlar, **son bir yıllık TÜFE oranında** artırılarak hak sahiplerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde defaten ödenir.

Sandığın bu ödemeden sonra kalan toplam nakit mevcudundan ihtilaflı borçları için gerekli meblağ ayrıldıktan sonra kalan tutarın %70'i nemalandırılmak suretiyle PTT Genel Müdürlüğünün taşıt, otomasyon ve modernizasyon hizmetlerine ilişkin harcamalar ile Yönetim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslara göre eleman temininde güçlük çekilen yerlerde çalışan personele (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmeyecek şekilde ek ödeme yapılmak üzere ayrılır. Geriye kalan %30'u ise bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir ay içinde Genel

Bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğüne aktarılır.”

B- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. maddesine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 4.5.2006 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında; dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kuralın Anlam ve Kapsamı

2.6.1934 günlü, 2489 sayılı Kefalet Kanunu'nun 1. maddesine göre, kefalet sandıklarının aidatı, para, menkul kıymetler ve ayniyat alıp veren veya elinde tutan memur ve çalışanların maaşından kesilir. Başka bir anlatımla sandık mensupları, kefalete tabi mesleklerde çalışanları ifade etmektedir. Aynı Kanun'un 4. maddesi uyarınca, bu mesleklerde çalışanların olası zimmetlerinin kesinleşmesinin ardından Kurumun uğradığı zararın karşılanması, kefalet sandıklarının kuruluş amacını oluşturmaktadır. Kefalet Kanunun 1. maddesi uyarınca Kefalet Sandıkları tüzel kişiliğe sahiptir.

PTT Memurları Müteselsil Kefalet Sandığı, 13.07.1953 tarih ve 6145 sayılı PTT Teşkilat Kanunu'nun 17. maddesiyle kurulmuştur. 5189 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesine kadar sandıktan ayrılanlara ödenecek paranın, tüm borçlar düşüldükten sonra ilk yarısı faizsiz olarak defaten, diğer yarısı ise üçüncü senenin sonunda, üç sene içinde sermayeye işleyen ortalama faiz hesaplanarak ödenmiş, ancak maaş ve ücretlerden kesilen miktarın işletilmesiyle elde edilen gelirlerin tamamının geri ödenmesi söz konusu olmamıştır.

Geçici Madde 8'in ikinci fıkrasında iptali istenen “...son bir yıllık TÜFE oranında...” ibaresi ile sandığın tasfiyesi sırasında Sandığa tabi personelden kesilmiş olan aidatlar toplamından, ilgili personele ait ihtilaflı borçlar düşüldükten sonra kalan tutarların, Devlet İstatistik Enstitüsünün her yılsonunda açıkladığı yıllık TÜFE oranında arttırılarak ödeneceğine ilişkin bir ölçüt getirilmektedir.

Maddenin itiraz konusu üçüncü fıkrasında ise, sandık mensubu hak sahiplerinin ikinci fıkra uyarınca saptanan alacaklarının ödenmesinden sonra kalan meblağın nasıl kullanılacağı ayrıntılı biçimde düzenlenmektedir. Buna göre, hak sahiplerine yapılan ödemeden geriye kalan toplam nakit mevcudundan ihtilaflı borçlar için gerekli meblağ ayrıldıktan sonra, kalan tutarın

%70'i nemalandırılmak suretiyle PTT Genel Müdürlüğünün taşıt, otomasyon ve modernizasyon hizmetlerine ilişkin harcamalar ile Yönetim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslara göre eleman temininde güçlük çekilen yerlerde çalışan personele (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmeyecek şekilde ek ödeme yapılmak üzere ayrılacak, kalan %30'u ise bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir ay içinde Genel Bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğüne aktarılacaktır.

B- Anayasaya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararında özetle, son yıllarda ülkemizde enflasyon oranının düşmesine karşın, ilgililerden kesinti yapılmaya başlanıldığı önceki yıllarda bu oranın yüksek olduğu, bu nedenle son bir yıllık TÜFE oranının esas alınmasının, ilgililerin maaşlarından uzun yıllar kesinti yapılan miktarların güncel değerini karşılamadığı ve haksız yere mameleklerinde azalmaya yol açtığı, bu azalmanın karşılığı olan miktarların ise üçüncü fıkra göre kamu harcamaları için ayrıldığı, ancak Anayasa'nın 73. maddesi gereğince kamu giderleri gerektirmediği sürece kişilerden vergi alınamayacağı, tartışmalı miktarların kamu giderleri için kullanılmasının Anayasa Mahkemesi'nin önceki kararlarına aykırı olduğu, çünkü sandığa tabi kişilerin bu yolla kamu giderlerine diğer vatandaşlara oranla daha fazla katılmaya zorlandıkları, belirtilen nedenlerle itiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk güvenliği, temel hak güvencelerinde korunan ortak değerdir. Hukuk devleti hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir.

Hukuksal güvenliğin bir sonucu da kazanılmış haklara saygı gösterilmesi ilkesidir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır. Kişilerin hukuk düzenine güvenerek elde ettikleri hakların sonradan çıkarılacak yasal düzenlemelerle ihlal edilmemesi bu ilkenin gereğidir.

Maddede belirtilen sandığın kuruluşundaki asıl amaç, PTT Genel Müdürlüğü'nün, zimmet nedeniyle uğrayacağı maddi kayıplarının, bu sandıktan aktarılacak paralarla karşılanması olup, sandığın gelirini oluşturan mensuplardan yapılan kesintiler ve bunların nemalandırılması, mensuba yardım veya tasarruf nitelikli sosyal güvence sağlama amacı taşımamaktadır.

Sandık'ın, 5189 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihe kadar 2489 sayılı Yasa'ya tabi olması nedeniyle, bu Yasa'nın 1. maddesi uyarınca tüzel kişiliği olduğu açıktır. Yasa uyarınca mensupların maaş ve ücretlerinden kesilen tutarlar, Sandık'ın tüzel kişiliğine geçmesiyle, bu kesintiler üzerinde mensubun mülkiyet hakkı sona ermektedir.

5189 sayılı Yasa ile 406 sayılı Yasa'ya eklenen Geçici Madde 8 ile PTT Personeli Mütessesil Kefalet Sandığı'na tabi olarak aidat ödemiş bulunanlara, sandığın tasfiyesi üzerine ödedikleri aidatları belirli koşullarda geri alabilmeleri olanağı sağlanarak, yeni bir mülkiyet ilişkisi yaratılmaktadır. Yeni mülkiyet ilişkisi yasayla kurulduğundan, yasal düzenlemenin öngördüğü ölçüde ve koşullarda geçerli olması da doğaldır.

Sandık mensuplarından yapılan kesintiler üzerinde mensupların mülkiyet hakkından söz edilemeyeceğine göre, bunun kazanılmış hak olarak nitelendirilmesi de mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu savı yerinde değildir, iptal isteminin reddi gerekir.

VI- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 6. maddesiyle eklenen Geçici Madde 8'in ikinci fıkrasında yer alan "...son bir yıllık TÜFE oranında..." ibaresi ile üçüncü fıkrasına yönelik iptal istemi, 4.5.2006 günlü, E. 2006/64, K. 2006/54 sayılı kararla reddedildiğinden, bu ibare ve fıkra ile ilişkin YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE, 4.5.2006 gününde OYBİRLİĞİ ile karar verildi.

VII- SONUÇ

4.2.1924 günlü, 406 sayılı "Telgraf ve Telefon Kanunu"na 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 6. maddesiyle eklenen Geçici Madde 8'in, ikinci fıkrasında yer alan "...son bir yıllık TÜFE oranında ..." ibaresi ile üçüncü fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 4.5.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Tülay TUĞCU

Haşim KILIÇ

Sacit ADALI

Üye

Üye

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Esas Sayısı : 2006/64
Karar Sayısı : 2006/54

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT